Hallintovaliokunta 15.9.2021

SOTE100 –KUULEMINEN

Hallintojohtaja Lauri Tanner, HUS

NYKYSÄÄNTELY

THL 9 §:

- Sairaanhoitopiirin alueella on **yhteinen potilastietorekisteri**, jonka rekisterinpitäjiä ovat kunnat ja sairaanhoitopiiri **niiden omien potilasasiakirjojen osalta**.
- Potilastietoja voidaan siirtää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä, jos potilasta on **etukäteen informoitu**. Potilas voi **kieltää** tietojen siirtämisen.

NYKYSÄÄNTELYN PERUSTELUT

HE 90/2010:

- *”Kunnallinen terveydenhuolto muodostaa laajasti ottaen yhden toiminnallisen kokonaisuuden, joka koostuu perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidon kokonaisuudesta. (…) …potilasta tutkittaessa ja hoidettaessa on tarve saada käyttöön potilasta koskevat sairauskertomustiedot sekä perusterveydenhuollosta että erikoissairaanhoidosta hallinnollisista rajoista riippumatta.”*

PeVL 41/2010:

- *”Potilaan oikeus kieltäytyä tietojensa käytöstä ja tätä vahvistava velvollisuus antaa potilaalle selvitys kielto-oikeuden mahdollisuudesta turvaavat valiokunnan mielestä kuitenkin tämäntyyppisessä sääntely-yhteydessä riittävät takeet potilaan itsemääräämisoikeuden toteutumiselle.”*

PERUSTELUT NYKYSÄÄNTELYN KUMOAMISELLE (HE 56/2021)

1. *”…se [sääntely] on kovin avointa ja henkilötietojen käsittelyä ei ole sidottu välttämättömyyteen tai tarpeellisuuteen.”*
2. *”…momentissa ei ole selkeästi ilmaistu, mikä taho tekee harkinnan potilastietojen luovuttamisesta.”*
3. *”Sääntely on ajalta ennen tietosuoja-asetusta ja sitä laadittaessa ei ole tehty siis arvioita, olisiko kyseessä mahdollisesti tietosuoja-asetuksen 26 artiklan mukainen yhteisrekisteri. ”*

KUMOAMISEN VAIKUTUKSET

Muualla kuin Uudellamaalla tarvittavat tiedot siirtyvät jatkossa hyvinvointialueen sisällä automaattisesti ilman nykyistä potilaan erillistä informointia ja erillistä kielto-oikeutta. Tiedot ovat tarvittavassa määrin käytettävissä potilaan hoitoa varten. Tiedon integraatio lisääntyy nykyiseen verrattuna.

Uudellamaalla tiedot eivät enää siirry. Tiedot eivät ole käytettävissä potilaan hoitoa varten, jos potilaalta ei ole pyydetty siihen erillistä suostumusta. **Nykyinenkin tiedon integraatio poistetaan tuomatta mitään tilalle**.

HE 56/2021:ssä ei mitenkään perustella sitä, mihin on Uudellamaalla kadonnut HE 90/2010:ssä mainittu tarve saada käyttöön potilasta koskevat sairauskertomustiedot sekä perusterveydenhuollosta että erikoissairaanhoidosta hallinnollisista rajoista riippumatta.

RATKAISUT HE 56/2021:SSÄ ESIIN NOSTETTUIHIN ONGELMIIN

1. Tietojen luovutus voidaan sitoa terveydenhuollon ammattihenkilön tekemään tarpeellisuusharkintaan (muualla Suomessa tätä ei erikseen edellytetä, joten tiedonsiirto olisi edelleen Uudellamaalla tiukemmin säänneltyä kuin muualla).
2. Ks. edellä.
3. Lakiin voidaan kirjoittaa auki, onko kyseessä luovutus rekisterinpitäjien välillä (nykyinen käytännön tulkinta) vai onko kyseessä GDPR:n mukainen yhteisrekisteri (jolloin toimitaan GDPR:n yhteisrekistereitä koskevan sääntelyn mukaisesti).

TOISIOLAKI JA TIETOJOHTAMINEN

- Toisiolaki antaa työkaluja sote-tietojohtamiseen

- Tietojohtaminen varmistaa, että terveydenhuoltopalvelut voidaan järjestää terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, potilasturvallisuutta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta sekä kielellisten oikeuksien toteutumista turvaavalla tavalla

- Merkitys korostunut koronapandemian aikana ja tuonut esille uusia tietojohtamisen tarpeita sairaanhoitopiirien osalta

TIETOJOHTAMINEN UUDELLAMAALLA

- Tietojohtaminen on lakiehdotuksessa puuttellisesti määritetty Uudellamaalla
- Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingillä oikeus HUSin tietoihin, mutta ei päinvastoin!
- HUSilla kuitenkin itsenäistä järjestämisvastuuta ja sellaisia tehtäviä, jotka muualla maassa kuuluvat hyvinvointialueille
- **HUSin tehtävien asianmukainen hoito edellyttää samoja edellytyksiä tietojohtamiselle kuin hyvinvointialueilla**

KIITOS!